

SORBALGON – kalcio alginato tvarstis

Pirmuosius mokslinius darbus, susijusius su alginatų ekstrakcija iš rudųjų jūros dumblių, 19 a. pabaigoje pateikė chemikas E.C.Stanford. Jis nustatė, kad alginatai pasižymi sugebėjimu sulaikyti tirštus skysčius ir sudaryti drebučių konsistencijos masę. Rudųjų dumblių ląstelių sienelės turi alginato, kuris susideda iš alginato rūgšties ir jos druskų. Alginato rūgštis – tai polisacharidas, susidedantis iš dviejų skirtingų monomerų: D – manurono ir L – gulurono rūgščių. Alginatinio tvarščio savybės priklauso nuo santykio tarp šių rūgščių, nuo natrio ir kalio jonų proporcijos bei nuo tvarščio gamybos metodo.

Sorbalgon tvarstyje yra didesnis kiekis manurono rūgšties, todėl jis yra labai švelnus, greičiau sugeria žaizdos sekretą.

Sorbalgon sudarytas iš pūras tekstilinio kalcio alginato pluošto. Sausas kalcio alginato pluoštas, uždėtas ant žaizdos, pradeda sugerti eksudatą. Galiausiai kalcio jonai pamažu pasikeičia su kraujyje ar žaizdos sekrete esančiais natrio jonais. Pluoštas absorbuoja didelį kiekį sekreto, brinksta ir, esant natrio jonams, pavirsta drėgna drebučių mase, kuri pripildo žaizdą ir saugiai ją padengia.

Sorbalgon tvarstis dedamas sausas (nesudrėkintas) ant žaizdos. Jis idealiai tinka plėštinėms ir gilioms žaizdoms valyti bei granuliacinio audinio formavimuisi skatinti, nes labai gerai prisitaiko prie žaizdos paviršiaus (1 pav.). Kaip jau minėta, *Sorbalgon* pluoštas, absorbuodamas eksudatą, plečiasi ir pavirsta drebučių mase, kuri užpildo žaizdą (2 pav.). Šis pasikeitimas pastebimas, pasikeitus tvarščio konsistencijai ir spalvai.

Glaudaus kontakto su žaizdos paviršiumi dėka *Sorbalgon* absorbuoja bakterijas iš giliausių žaizdos kampelių ir saugiai „uždaro“ gelio struktūroje. Tai veiksmingai sumažina bakterijų kiekį žaizdoje ir padeda išvengti pakartotinio užkrato (3 pav.).

Sorbalgon tvarstis pasižymi labai dideliu sugėrimu: 1 g *Sorbalgon* tvarščio absorbuoja apie 10 ml sekreto. Be to, jis skiriasi sugėrimo galimybėmis nuo tekstilinių audinių. Naudojant marlinius tvarščius daugiausia sekreto sugerama tarp skaidulų, o kalcio alginatas žaizdos sekretą sugeria į skaidulų vidų. Bakterijos žuvusių ląstelių liekanos skaidulų išburkimo dėka saugiai „užrakinamos“ drebučių masėje. Buvo pastebėta, kad taip sumažėja ir nemalonūs kvapas. Žaizdos greitai išvalomos, todėl *Sorbalgon* rekomenduojamas gydant lėtines ir infekuotas žaizdas.

Sorbalgon sugebėjimas virsti drebučių mase sukuria drėgną aplinką, kuri užkerta kelią žaizdos išdžiūvimui. Sudaromas tinkamas žai-

dai gyti mikroklimatas, kurio dėka skatinamas granuliacinio audinio formavimasis ir epitelizacija bei palaikomas žaizdos elastingumas, kad gražiai užgytų žaizda. Kadangi *Sorbalgon* tvarstis transformuojasi į drebučių masę, jis nepriklimpa prie žaizdos. Keičiant tvarstį, nepažeidžiamas nei granuliacinis audinys, nei naujai susiformavęs epitelis, žaizda netraumuojama.

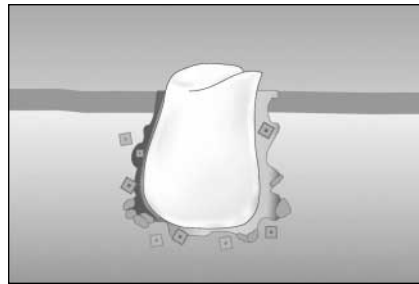
Sorbalgon tvarstyje nėra jokių papildomų medžiagų, todėl jis gerai toleruojamas net tais atvejais, kai naudojamas ilgą laiką. Iki šiol nebuvo pastebėta alerginių ar odos įjautrinimo reakcijų.

INDIKACIJOS

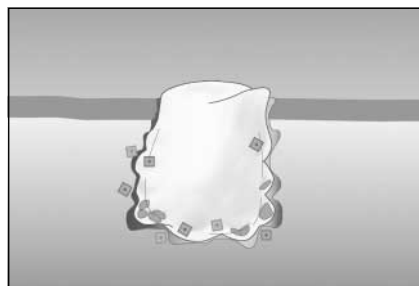
Sorbalgon gali būti naudojamas visoms išorinėms žaizdoms gydyti: plokščioms ir ypač gilioms, plėštinėms, ūminėms ir lėtinėms, taip pat infekuotoms; rekomenduojamas esant kraujuojančioms ir sekretuojančioms žaizdoms.

Sorbalgon dažniausiai naudojamas:

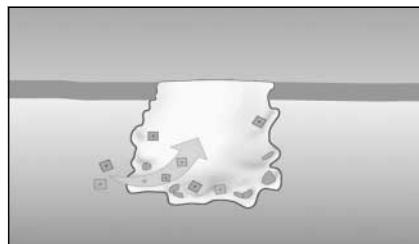
- 1) paviršinėms žaizdoms;

1 pav. *Sorbalgon* tvarstis, dedamas į žaizdą

2 pav. *Sorbalgon* užpildo žaizdą

3 pav. Bakterijos saugiai sulaikomos drebučių masėje

2) lėtinėms žaizdoms: trofinėms opoms, praguloms, diabetinei pėdai;

3) 2 laipsnio nudegimams, kai pažeista derma. Galima naudoti esant nedideliems lokaliems 3 laipsnio nudegimams po atitinkamo žaizdos sutvarkymo, pvz., nekrozės pašalinimo. Tvarstis prisideda prie gero žaizdos paviršiaus valymo ir kondicionavimo;

4) esant abscesams, furunkulams, karbunkulams, trauminėms žaizdoms, po auglių pašalinimo, žaizdoms, esančioms matomose kūno vietose. Be to, *Sorbalgon* tvarstis naudojamas, kai pageidaujamas kosmetinis randas. Dėl jo lankstumo ir sugebėjimo prisitaikyti prie žaizdos jis idealiai tinka naudoti skausmingose, jautrioje, sudėtingose kūno vietose, pvz., po nagų, dantų pašalinimo arba fimozės operacijos. *Sorbalgon T* – tvarstis-juostelė. Ji naudojama didelėms, gilioms (kišeninėms) žaizdoms gydyti.

NAUDOJIMAS

1. Labai švelniai pridėkite *Sorbalgon* tvarstį prie žaizdos dugno.

2. Įsitikinkite, kad tvarstis liečiasi su žaizdos dugnu.

3. Esant nepakankamai eksudacijai, prieš uždėdami *Sorbalgon* tvarstį ant žaizdos, sudrėkinkite ją Ringerio tirpalu.

Uždėkite ir fiksokite tinkamu (atsižvelgiant į žaizdos lokalizaciją) pleistru ar fiksavimo medžiaga, pvz. *Omnifix*. Atsižvelgiant į žaizdos būklę, *Sorbalgon* tvarstį galima padengti pusiau pralaidžiais tvarščiais, pvz., *Hydrocoll* (hidrokolidiniu tvarščiu), savaime prilimpančiu permatomu tvarščiu – plėvele *Hydrofilm* (jei žaizda neinfekuota). *Sorbalgon* tvarstis gali būti papildomai neuždengtas, jei jis yra sunkiai fiksuojamose vietose, pvz., veido srityje. *Sorbalgon* tvarščio keitimo dažnis priklauso nuo žaizdos sekrecijos. Esant žaizdos valymosi fazei, atsižvelgiant į eksudacijos intensyvumą, tvarstis gali būti keičiamas 1–2 kartus per dieną. Vėliau, formuojantis granuliacijoms, tvarstis gali būti keičiamas vieną kartą kas 2–3 dienas.

4. Pincetu išimkite tvarstį. Jei pluošto likučių lieka žaizdoje, tai nesukelia jokio pavojaus. Palaipsniui tvarščio liekanos ištirpsta žaizdos sekrete. Drebučius galima išplauti fiziologiniu (0,9%) ar Ringerio tirpalu.

DYDŽIAI

Sorbalgon sterilūs, supakuoti po vieną: 5x5, 10x10 ir 10x20 cm, *Sorbalgon T* – 1 g/30 cm juostelė.

Parengta pagal *Materialkunde Teil I: Calciumalginat – Verbandstoff aus dem Meer*, Hartmann WundForum 3, 2002, p. 25–29.